

УДК 378.14

© 2007

Головань М.С.

ІНФОРМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку суспільства характеризується широким використанням комп'ютерної техніки, нових інформаційних технологій, телекомунікацій, нових видів документального зв'язку, відповідно підвищуються вимоги до професійної підготовки економістів, зокрема до рівня їхньої компетентності в галузі інформатики й комп'ютерної техніки (інформатичної компетентності).

Одна з проблем, що стоїть перед вищою освітою, – підготовка випускника до професійної діяльності в інформаційному суспільстві. Вирішення цієї проблеми пов'язане з формуванням компетентності студентів у галузі інформатики, комп'ютерної техніки та інформаційних технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням понять компетенції та компетентності присвячено роботи таких науковців, як: М.А.Антонченко [2], В.І. Байденко [3], В.П. Беспалов [5], Н.Х.Насирова [8], О.В.Овчарук [9], Ю.Г.Татур [13], А.В. Хуторський [16]. В останні роки активно ведуться дослідження з проблеми інформаційної культури, інформаційної, інформаційно-комунікативної, інформаційно-технологічної компетентності тощо [1-5, 7, 9-11, 16].

Більшість дослідників виділяють професійні, ключові, предметні компетенції тощо. Останні ґрунтуються на специфічних атрибутах предмету вивчення і формуються компетентнісним навчанням відповідної дисципліни.

З позиції компетентнісного підходу метою вивчення дисципліни «Інформатика та комп'ютерна техніка» є формування у студентів високого рівня компетентності в галузі інформатики, тобто інформатичної компетентності.

Аналіз компетентнісного підходу до навчання інформатики, запропонованого різними авторами (зокрема А.Л. Семеновим, А.Ю.Уваровим) показав значне розходження в змісті і номенклатурі основних компетенцій у галузі інформатики [12, 14]. Це свідчить про те, що процес визначення стабільного набору ключових інформатичних компетенцій ще не завершився.

Постановка завдання. На основі аналізу понять компетентності та інформаційної компетентності виявити сутність компетентності в галузі інформатики, сформулювати поняття інформатичної компетентності, уточнити його компонентний склад та зміст.

Виклад основного матеріалу. У педагогічній науковій літературі немає єдиної думки щодо означення понять компетенції та компетентності. В окремих роботах ці поняття розмежовуються, в інших – ототожнюються. У табл.1 наведено визначення, які найчастіше використовують дослідники.

Тлумачення компетентності і компетенції в науковій літературі

Автор	Означення
Байденко В.І.	Компетенція/компетентність – це здатність робити щось добре, ефективно в широкому форматі контекстів з високим ступенем саморегуляції, саморефлексії, самооцінки, з швидкою, гнучкою й адаптивною реакцією на динаміку обставин і середовища; відповідність кваліфікаційним характеристикам з урахуванням вимог локальних і регіональних потреб ринків праці; здатність виконувати особливі вимоги діяльності й робіт залежно від поставлених завдань, проблемних ситуацій і т. ін. [2, с. 2-4]
Глосарій термінів ЕФО	Компетенція/компетентність – це здатність робити щось добре, ефективно; відповідність до вимог, що ставляться при працевлаштуванні; здатність виконувати особливі трудові функції [6, с. 63].
Хуторський А.В.	Компетенція включає сукупність взаємозв'язаних якостей особи (знань, умінь, способів діяльності, досвіду) і є відчуженою, наперед заданою соціальною вимогою (нормою) до освітньої підготовки учня, необхідної для його якісної продуктивної діяльності в певній сфері. Компетентність – володіння учнем відповідною компетенцією і включає його особове ставлення до неї і предмету діяльності. Компетентність – особова якість (сукупність якостей), що вже відбулася, учня і мінімальний досвід діяльності в заданій сфері. [16, с. 141]
Татур Ю.Г.	Компетентність – якість людини, яка завершила освіту певного ступеня, що виражається в готовності (здатності) на його основі до успішної (продуктивної, ефективної) діяльності з урахуванням її значущості й соціальних ризиків, які можуть бути пов'язані з нею [13, с. 24].
Беспалов В.П.	Інформаційно-технологічна компетентність – це інтегративне утворення, що характеризує зрілу особистість людини сучасного суспільства й таке, що охоплює три основні підструктури особистості: мотивацію (до засвоєння і застосування комп'ютерних інформаційних технологій); здатності (до сприйняття, розумової переробки й обміну з іншими людьми інформацією за допомогою комп'ютерних інформаційних технологій); досвід (знання про комп'ютерні технології й уміння їх застосовувати). [4].
Баловсяк Н.В.	Інформаційна компетентність – це сукупність компетенцій, пов'язаних із роботою з інформацією у всіх її формах і представленнях, які дозволяють ефективно користуватись інформаційними технологіями різних видів як у традиційній друкованій формі, так і комп'ютерними телекомунікаціями, працювати з інформацією в різних її формах і представленнях як у повсякденному житті, так і в професійній діяльності [3, с. 26].

М.А.Холодна вважає, що компетентність – це особливий тип організації предметно-специфічних знань, що дозволяють приймати ефективні рішення у відповідній галузі діяльності. На її думку, знання повинні задовольняти такі вимоги:

- різноманітності (різноманітність знань про різне);
- структурованості;
- гнучкості;
- оперативності й доступності;
- здатність до застосування знань у нових ситуаціях;
- категоріальний характер знань;
- володіння не тільки декларативними, але й процедурними та конструктивними знаннями;
- рефлексії, тобто знання про широту й глибину своїх знань [15, с.207]

За Дж. Равеном, компетентність – це специфічна здатність, необхідна для ефективного виконання конкретної дії в конкретній предметній галузі, яка включає вузькоспеціальні знання, особливого роду предметні навички, способи мислення а також розуміння відповідальності за свої дії. Бути компетентним – значить мати набір специфічних компетентностей різного рівня [146]. Дж. Равен у структурі компетентності виділяє чотири компоненти: когнітивний, афективний, вольовий, навички і досвід.

В.А Болотов і В.В Серіков підкреслюють, що компетентнісний підхід висуває на передній план не поінформованість учня, а вміння вирішувати проблеми, що виникають в різноманітних ситуаціях: навчальних, життєвих, професійних, побутових, правових, етичних та ін.

У роботах російських дослідників (В.А. Болотов, А.В. Хуторський, В.В. Серіков, І.А. Зимня та ін.) змістовий аспект поняття компетентності включає складові: мотиваційну (готовність до прояву компетентності), когнітивну (володіння знаннями); діяльну (сформованість способів діяльності, технологічної писемності); аксіологічну (освоєння цінностей, ціннісне ставлення до професійної діяльності й особистого зростання).

Експерти програми “DeSeCo” визначають поняття компетентності як здатність успішно задовольняти індивідуальні та соціальні потреби, діяти та виконувати поставлені завдання. На думку експертів “DeSeCo”, до внутрішньої структури компетентності входять знання, пізнавальні і практичні уміння і навички, ставлення, емоції, цінності та етичні норми, мотивація [9, с. 22].

Ю.Г. Татур у структурі компетентності виділяє п’ять аспектів: мотиваційний, когнітивний, поведінковий, ціннісно-смысловий, емоційно-вольова регуляція процесу і результату прояву.

На думку Н.Х.Насирової, до складу інформаційної компетентності входить:

- мотивація, потреба та інтерес до отримання знань, умінь і навичок у галузі технічних, програмних засобів та інформації;
- сукупність суспільних, природничих і технічних знань, які відображають систему сучасного інформаційного суспільства;
- знання, які складають інформативну основу пошукової пізнавальної діяльності;
- способи і дії, які визначають операціональну основу пошукової діяльності;
- досвід пошукової діяльності у сфері програмного забезпечення і технічних ресурсів;
- досвід відношень “людина-комп’ютер” [8, с.10].

Існують також дослідження, в яких до поняття інформаційної компетентності не включається мотиваційний аспект. С.Д. Каракозов вважає, що внесення мотиваційно-ціннісних і рефлексивних аспектів у визначення інформаційної компетентності не цілком коректне. Він пропонує визначати інформаційну компетентність громадянина інформаційного суспільства можливістю забезпечити собі вільний доступ до інформації, що не є таємницею, а також такими здатностями:

- опублікувати й розголосити власну нерецензовану інформацію;
- забезпечити собі право вільного вибору джерела, провайдера, формату, стандарту, програми і технології роботи з інформацією;
- реалізувати доступні в суспільстві можливості щодо виробництва, передачі, розповсюдження, використання, копіювання, знищення всієї доступної йому інформації, включаючи і його власну інформацію [7, с. 50].

С.Д. Каракозов, проводячи дослідження у сфері інформаційної культури, розглядає інформаційну компетентність як один з параметрів діагностики становлення інформаційної культури. Він виділяє п'ять параметрів інформаційної культури:

- інформаційна (комп'ютерна) писемність,
- інформаційна компетентність,
- інформаційний ціннісно-смісловий компонент,
- інформаційна рефлексія,
- інформаційне культуротворення [7, с. 52].

Проведений нами аналіз щодо понять компетентності та інформаційної компетентності показує, що ці поняття на сьогоднішній день не є загальноприйнятими й однозначно визначеними. Інформаційну компетентність розглядають, з одного боку, як складову професійної компетентності, а з іншого, як складову інформаційної культури особи або етап (рівень) у становленні інформаційної культури. До числа значущих ознак відносять знання інформатики як предмета, використання комп'ютера як необхідного технічного засобу, активну соціальну позицію і мотивацію суб'єктів освітнього простору, сукупність знань, умінь і навичок щодо пошуку, аналізу і використанню інформації, даних і знань, ціннісне ставлення до інформаційної діяльності, наявність актуальної освітньої або професійної задачі, в якій актуалізується і формується інформаційна компетентність.

Аналіз наведених визначень дозволяє зробити такий висновок. Незалежно від трактування, компетентність:

- 1) завжди розглядається в контексті відповідної їй діяльності;
- 2) розуміється як важливе новоутворення особи, що є інтеграцією різних компетенцій людини;
- 3) характеризує ступінь підготовленості людини до діяльності, характер і ефективність її здійснення;
- 4) формується в ході освоєння людиною відповідної діяльності.

Окрім цього, всі дослідники підкреслюють, що суть компетентності відображає здатність успішно і безпомилково здійснювати діяльність як в стереотипних, так і в нестандартних ситуаціях.

Отже, компетенція – це відчужена, наперед задана соціальна вимога (норма) до підготовки людини, необхідної для його продуктивної діяльності в певній сфері; компетентність – інтеграційна характеристика особи, що відображає готовність і здатність людини ефективно вирішувати задачі, які виникають перед ним у процесі діяльності.

Характеризуючи сутнісні ознаки компетентності людини, слід мати на увазі, що вони:

- постійно змінюються (зі зміною світу, зі зміною вимог до успішного дорослого);
- орієнтовані на майбутнє (виявляються в можливостях організувати свою освіту, спираючись на власні здібності, з урахуванням вимог майбутнього);
- мають діяльнісний характер узагальнених умінь у поєднанні з предметними вміннями і знаннями в конкретних галузях (ситуаціях);
- виявляються в умінні здійснювати вибір, виходячи з адекватної оцінки себе в конкретній ситуації;
- пов'язані з мотивацією на безперервну самоосвітню діяльність.

Ми розглядаємо компетентність у галузі предмета інформатики і назвемо її інформатичною компетентністю.

Інформатична компетентність віддзеркалює не тільки соціальний досвід людства, але й індивідуальний досвід людини. У зв'язку з цим інформатична компетентність людини у більшій мірі індивідуальна, ніж соціальна, оскільки є не стільки характеристикою розвитку інформаційного середовища певного суспільства, скільки характеристикою самої людини. Сутність інформатичної компетентності особи полягає в тому, що, заломлюючись через професійну діяльність, вона виявляється у більш високій якості цієї діяльності і більш високому рівні розвитку цілісної індивідуальності й особистості людини. З одного боку, інформатична компетентність, як суб'єктивне явище, відзначається динамічністю, мінливістю за рахунок тих перетворень, які відбуваються в досвіді людини, в її психіці та особистості. З іншого боку, інформатична компетентність як об'єктивне явище також збагачується, уточнюється, доповнюється у зв'язку з розвитком самого інформаційного середовища та його інфраструктури.

Компетентність завжди виявляється в діяльності – предметно-інформаційній, діяльнісно-комунікативній, ціннісно-орієнтирній. Не можна виявити не проявлену компетентність. Природа компетентності така, що вона може виявлятися лише в органічній єдності з цінностями людини, тобто за умови глибокої особистої зацікавленості в даному виді діяльності. На практиці змістом діяльності, що має особисту цінність, може бути досягнення конкретного результату або способу поведінки.

Внутрішня структура інформатичної компетентності містить мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, ціннісно-рефлексивний, емоційно-вольовий компоненти. Виділені компоненти існують не ізольовано один від одного, вони тісно взаємопов'язані між собою. Схарактеризуємо зміст виділених компонентів.

Мотиваційний компонент:

- прагнення і здатність (готовність) до отримання знань, умінь і навичок у галузі інформатики, комп'ютерної техніки та інформаційно-комунікаційних технологій;
- прагнення самостійно використовувати можливості комп'ютера як засобу інформаційної діяльності у навчальній та позанавчальній діяльності;

- прагнення вивчати нові досягнення в галузі інформатики;
- націленість на досягнення високого рівня інформатичної компетентності;
- мотивація досягнення успіху в професійній діяльності на основі використання інформаційних технологій, прагнення отримати визнання у своїх однокурсників, колег тощо.

Когнітивний компонент:

- сукупність знань, що відображають систему сучасного інформаційного суспільства;
- знання, які складають інформативну основу пошукової пізнавальної діяльності;
- теоретичні знання про основні поняття та методи інформатики як наукової дисципліни;
- знання інформаційних технологій, їх можливостей для розв'язання професійних задач;
- здатність аналізувати інформаційні ресурси і виявляти їх можливості для розв'язання задач професійної діяльності; проявляти креативність, гнучкість, критичність, системність, мобільність, оперативність мислення в ситуаціях пошуку та перетворення необхідних даних.

Діяльнісний компонент:

- досвід пізнавальної діяльності, зафіксований у формі його результатів – знань у галузі інформатики;
- досвід здійснення відомих способів діяльності у формі умінь діяти за зразком;
- досвід творчої діяльності у формі умінь приймати ефективні рішення в проблемних ситуаціях;
- досвід здійснення емоційно-ціннісних відношень у галузі особистісних орієнтацій;
- уміння працювати з апаратним та програмним забезпеченням на рівні кваліфікованого користувача;
- уміння спілкуватися з використанням інформаційних засобів і технологій;
- уміння орієнтуватися в інформаційному середовищі.

Ціннісно-рефлексивний компонент:

- сукупність особисто значущих і цінних прагнень, ідеалів, переконань, поглядів, ставлень до продукту і предмету діяльності у сфері інформаційних процесів і стосунків;
- розуміння інформатичної компетентності як однієї з провідних професійних і соціальних цінностей;
- адекватна самооцінка власних можливостей у використанні інформаційних технологій, інформаційних ресурсів, упевненість у їх виборі та реалізації;
- наявність власної позиції щодо застосування інформаційних технологій у професійній діяльності для розв'язання економічних задач;
- прагнення до самоактуалізації, саморозвитку, постійної роботи над собою у сфері інформаційних технологій;
- прагнення до професійного самовдосконалення на основі інформаційних технологій;
- здатність адекватно орієнтуватися в інформаційних інноваціях;
- здатність брати на себе відповідальність за інформатизацію професійної діяльності;
- здатність до рефлексії у сфері пошуку та перетворення інформації, в опануванні та використанні інформаційних технологій;
- самоаналіз і самооцінка професійної діяльності на основі інформаційних технологій;

- здатність адекватно оцінювати власні досягнення в галузі інформатики, свій рівень інформатичної компетентності;
- уміння визначати переваги і недоліки власної компетентності в галузі інформатики та інформаційних технологій;
- уміння визначати резерви свого подальшого професійного зростання;
- уміння регулювати свою інформатичну діяльність і ставлення до неї.

Емоційно-вольовий компонент:

- здатність розуміти власний емоційний стан в ситуації пошуку та перетворення потрібної інформації;
- здатність достойно переживати відсутність результату, технічні та інші збої у процесі роботи в інформаційному середовищі;
- здатність відкрито ділитися своїми почуттями і переживаннями щодо використання інформаційних технологій;
- цілеспрямованість дій в інформаційному середовищі;
- терпіння і володіння собою в ситуаціях пошуку та перетворення інформації за допомогою інформаційних технологій;
- наполегливість в опануванні знань у галузі інформатики і умінь у використанні нових інформаційних технологій у професійній сфері;
- наполегливість у досягненні цілей самоактуалізації та саморозвитку;
- прояв вольових зусиль у розв'язанні навчальних і професійних проблем;
- прояв ініціативності, сміливості, принциповості в розробці і здійсненні навчальних і професійних проектів на основі інформаційних технологій.

Структура інформатичної компетентності за видами діяльності наведена в табл. 2.

Таблиця 2

Структура інформатичної компетентності за видами діяльності

<i>Вид діяльності</i>	<i>Компетенція</i>
Визначення інформації	- мати уявлення про сутність інформації, інформаційних процесів, засоби опрацювання інформації; - уміти виділяти інформаційний аспект в діяльності людини; - оцінювати параметри інформаційних об'єктів; - мати уявлення про електронні ресурси економічної інформації; - мати уявлення про сучасні інформаційні системи в економічній сфері;
Збирання і зберігання інформації	- уміння збирати або здобувати інформацію; - уміння зберігати інформацію
Пошук інформації	- уміння здійснювати пошук інформації в неелектронних та електронних базах даних і сховищах даних
Сприйняття, розуміння, відбір і	- уміння використовувати визначення, тлумачення, логічний аналіз аргументів і доведень;

аналіз інформації	<ul style="list-style-type: none"> - уміння виявляти співпадання, розбіжності та протиріччя в об'єктах; - уміння працювати з електронними редакторами тексту і гіпертексту, електронними словниками, довідниками, перекладачами
Опрацювання інформації	<ul style="list-style-type: none"> - володіння навичками роботи з текстовими, графічними процесорами; - уміння опрацювати числові дані за допомогою електронних таблиць; - володіння інструментами статистичного опрацювання даних
Організація і представлення інформації	<ul style="list-style-type: none"> - структурування інформаційного об'єкта, виділення компонентів і фрагментів у відповідності до заданих критеріїв; - уміння працювати із структурою текстового документа та електронної таблиці; - створювати та використовувати систему класифікацій; - описувати інформаційні об'єкти у відповідності до заданої системи; - уміння подавати інформацію у вигляді списку, таблиці, деревовидної структури папок, презентацій, засобів концептуальної візуалізації, числових графіків і діаграм.
Використання персонального комп'ютера та програмного забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - знати загальну будову ПК, призначення та принципи функціонування основних його пристроїв; - уміти вибирати комп'ютерну та інформаційну техніку для адекватного розв'язання поставленого завдання; - володіння інтерфейсом операційної системи; - уміння працювати з програмами загального призначення; - володіння навичками користувача офісних технологій в контексті опрацювання економічної інформації; - володіти засобами антивірусного захисту.
Передавання інформації, комунікація	<ul style="list-style-type: none"> - знання базових принципів організації і функціонування комп'ютерних мереж; - знання способів передавання інформації на відстані; - дотримання вимог інформаційної безпеки, інформаційної етики і права; - уміння працювати в мережі Інтернет з його основними сервісами; - уміння користуватися електронною поштою та іншими засобами телекомунікації.
Алгоритмізація	<ul style="list-style-type: none"> - усвідомлення комп'ютера як універсального виконавця алгоритмів; - володіння базовими поняттями теорії алгоритмів; - володіння навичками конструювання алгоритмів розв'язання прикладних задач.
Моделювання	<ul style="list-style-type: none"> - уміти будувати інформаційні моделі економічних об'єктів і використовувати їх; - володіння навичками роботи з готовими імітаційними економічними моделями;

	- уміти інтерпретувати отримані результати;
Проектування	- уміти планувати діяльність щодо пошуку, збирання, зберігання, опрацювання інформації; - планування обговорення досліджень, результатів, презентацій, сумісної діяльності, розподілу праці; - орієнтуватися в сучасному стані і тенденціях розвитку інформаційно-комунікативних технологій; - уміти працювати з системами економічного проектування та системами підтримки проектного менеджменту; - уміти працювати з органайзерами, планувальниками тощо.
Управління	- розуміти специфіку процесів управління в економічній сфері; - володіти інструментами проектного менеджменту.

Усі компоненти інформатичної компетентності регулюються рефлексією. Завдяки рефлексії студент відслідковує цілі, процес і результат своєї діяльності щодо набуття компетентності, а також усвідомлення власного рівня досягнутої компетентності.

Рефлексія являє собою відстеження людиною цілей, процесу і результатів своєї діяльності щодо набуття компетенцій у галузі інформатики а також усвідомлення тих внутрішніх змін, які в ній відбуваються, усвідомлення себе як особистості, що змінюється.

Рефлексія дозволяє виявити і подолати протиріччя, що виникають в житті людини між знаннями і поведінкою, бажаним, можливим і дійсним. Завдяки рефлексивному механізму людина переходить на нові рівні свого розвитку.

Формування рефлексії може здійснюватися лише на основі особистісного ціннісно-рефлексивного компонента, який допомагає розібратися в конкретних ситуаціях і спланувати свою діяльність і поведінку на майбутнє.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, спираючись на виділені сутнісні характеристики поняття компетентності та інформаційної компетентності, як складової професійної компетентності і інформаційної культури, сформулюємо поняття інформатичної компетентності.

Інформатична компетентність – це інтегративне утворення особистості, яке інтегрує *знання* про основні методи інформатики та інформаційні технології, *уміння* використовувати наявні знання для розв'язання прикладних задач, *навички* використання комп'ютера і технологій зв'язку, *здатності* представляти повідомлення і дані у зрозумілій для всіх формі і *проявляється у прагненні, здатності і готовності* до ефективного застосування сучасних засобів інформаційних та комп'ютерних технологій для розв'язання завдань у професійній діяльності і повсякденному житті, *усвідомлюючи* при цьому значущість предмету і результату діяльності.

Внутрішня структура інформатичної компетентності містить мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, ціннісно-рефлексивний, емоційно-вольовий компоненти. Така, на наш погляд, структура інформатичної компетентності. Вона, безперечно, не може бути вичерпною, залишається відкритою, але містить ключові моменти інформатичної компетентності.

Уточнення категорії інформатичної компетентності дозволяє розробити технологію її становлення у студента.

Література

1. Антонченко М.А. Інформаційна культура як складова загальнонародської культури // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання: Зб. Наукових праць. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2004, - № 1(8). – с.161-166.
2. Байденко В.И. Концептуальная модель государственных образовательных стандартов в компетентностном формате (дискуссионный вариант): Материалы ко второму заседанию методологического семинара. – М.: Издательский центр проблем качества подготовки специалистов. – 2004. – 19с. [Электронный ресурс]. – http://www.rc.edu.ru/rc/bologna/works/baidenko_II_sod.pdf
3. Баловсяк Н. Інформаційна компетентність фахівця // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2004. - № 5. – с. 21-28.
4. Беспалов В.П. Аксиологический подход к формированию и развитию информационно-технологической компетентности государственных служащих // Информационные технологии в образовании – 2003: Материалы конференции. [Электронный ресурс]. – <http://ito.edu.ru/2003/II-3-2414.html>.
5. Болотов В.А., Сериков В.В. Компетентностная модель: от идеи к образовательной программе // Педагогика. – 2003. - № 10. – с. 8-14.
6. Глоссарий терминов рынка труда, разработки стандартов образовательных программ и учебных планов // Европейский фонд образования. – 1997. – 160 с.
7. Каракозов С.Д. Информационная культура в контексте общей теории культуры личности // Педагогическая информатика. – 2000. – с. 41-54.
8. Насирова Н.Х. Проектирование подготовки студентов гуманитарных факультетов классического университета по информатике: Автореферат дис. ... к.п.н. – Казань, 2000. – 17 с.
9. Овчарук О.В. Компетентності як ключ до формування змісту освіти // Стратегія реформування освіти України. - Київ.: К.І.С.2003. - 295 с.
10. Равен Дж. Педагогическое тестирование: Проблемы, заблуждения, перспективы: Пер. с англ., Изд. 2-е, испр. – М.: “Когито-Центр”, 2001. – 142 с.
11. Рамський Ю.С. Формування інформаційної культури особи – пріоритетне завдання сучасної освітньої діяльності // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання: Зб. Наукових праць. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2004, - № 1(8). – с.19-42.
12. Семенов А.Л. Роль информационных технологий в общем среднем образовании // Информатика и образование. – 2001. - № 2. – с. 2-6.
13. Татур Ю.Г. Компетентность в структуре модели качества подготовки специалиста // Высшее образование сегодня. – 2004. - № 3. – с. 20-26.
14. Уваров Ф.Ю. Новые информационные технологии и реформа образования // Информатика и образование. – 1994. - № 3. – с. 3-14.

15. Холодная М.А. Психология интеллекта. Парадоксы исследования. – СПб.: Питер, 2002. – 272 с. (Серия “Мастера психологии”).
16. Хуторской А.В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования // Ученик в общеобразовательной школе. – М.: ИОСО РАО, 2002. – с.135-157.

Головань М.С.

Інформатична компетентність як об'єкт педагогічного дослідження

У статті проаналізовано означення понять компетентності та інформаційної компетентності, які найчастіше використовуються в педагогічних дослідженнях. Наведено означення компетентності особистості в галузі інформатики, яку названо інформатичною компетентністю. У структурі інформатичної компетентності виділено та охарактеризовано мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, ціннісно-рефлексивний, емоційно-вольовий компоненти. Наведено компетенції за видами інформатичної діяльності.

Головань Н.С.

Інформатическая компетентность как объект педагогического исследования

В статье проанализировано определение понятий компетентности и информационной компетентности, которые чаще всего используются в педагогических исследованиях. Приведено определение компетентности личности в отрасли информатики, которая названа информатической компетентностью. В структуре информатической компетентности выделено и охарактеризовано мотивационный, когнитивный, деятельностный, ценностно-рефлексивный и эмоционально-волевой компоненты. Перечислены компетенции по видам информатической деятельности.

M.S. Golovan'

Informatics competence as the object of pedagogical research

Determination of concepts of competence and informative competence are analyses in the article, which more frequent than all are used in pedagogical researches. Determination of competence of personality is resulted in industry of informatics which is adopted by an informatics competence. In the structure of informatics competence selected scribed motivational, actives, valued-reflection and emotionally-volitional components. Competences are recounted by the types of informatics activity.

Стаття надійшла до редакції. 18.05.2007р.